BIODIVERSITEIT
STRESSTEST

Landgebonden

VERMINDEREN KUNSTMEST

Door gebruik te maken van de stikstofbinding van vlinderbloemigen of elzen in een naastgelegen houtwal kan het kunstmestgebruik gereduceerd worden. Je kunt hierbij denken aan witte en rode klaver en zwarte els. In beweid grasland is witte klaver een uitstekende stikstofleverancier. Als niet heel veel hooi van het grasland afgehaald hoeft te worden, dan hoeft er helemaal geen kunstmest gestrooid te worden.

Kijk ook bij: https://library.wur.nl/WebQuery/edepot/545919

- Lespakket
- Docentenhandleiding
- Reader bij het Lespakket

https://library.wur.nl/WebQuery/edepot/545919

BELEIDSVELDEN

Duurzaamheid | Klimaat | Biodiversiteit | Ruimtelijke ordening | Volksgezondheid | Nationale bijenstrategie

ALGEMENE SOORTEN

Dit hangt sterk af van de aanwezige bodem en waterhuishouding.

LEEFGEBIED

https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/index-natuur-en-landschap/natuurtypen/

AANDACHTSPUNTEN

Er wordt nagegaan in hoeverre de grond productief moet zijn en of kunstmest echt nodig is.

Het kan zijn dat het drie jaar duurt voordat de productie weer normaal is, omdat kunstmest slecht voor het bodemleven is en dat het bodemleven tijd nodig heeft om terug te keren. Het kan ook even duren voordat er genoeg vlinderbloemigen in het grasland staan.

Met een waardering van 1 ster (laag) tot 5 sterren (hoog) kunt u zien welke van de onderstaande aandachtspunten het meeste bijdragen [1].

Aandachtspunten reduceren kunstmest	Bijdrage
Er wordt gebruik gemaakt van natuurlijke stikstofbinders	★★★★☆
Het bodemleven wordt gestimuleerd	★★★★☆
De gewassen worden aangepast aan de bodem, zodat er geen kunstmest nodig is	★★★★☆
Er wordt geen vergif en kunstmest gebruikt.	★★★★☆

KANSEN VOOR BIODIVERSITEIT

Kunstmest tast het bodemleven aan, waardoor er geen natuurlijke kringloop van voedingsstoffen mogelijk is. Wanneer men stopt met kunstmest dan profiteren hier alle natuurtypes van. Natuurlijk zullen met name soorten van armere milieus profiteren. Er kan gedacht worden aan: Groenvoorziening gras [3]. Dit elementen dient voornamelijk als voedselvoorziening en schuilplaats. Bij het juist inrichten en beheren van dit elementen kan u als eindstreven het veelvoudig voorkomen of zelfs vestigen van de bijbehorende gidssoorten verwachten, zie tabel 1.

Tabel 1: Natuurtypen met hun geassocieerde gidssoorten die gerealiseerd kunnen worden bij reduceren kunstmest.

Natuurtypen	Gidssoorten	Schaal (ha)	Tijd van uitvoer	Tijdsperiode tot effect op biodiversiteit	Onderhoud	Kosten/ha/jaar
Groenvoorziening gras [3]	Gewone dwergvleermuis, icarusblauwtje, patrijs, rund, paard,	≥ 0,1 – 1 ≤	Matig	Matig	Weinig beheer	Tot € 211,42

MEERWAARDE

Meerwaarde van reduceren kunstmest

Financieel

- Besparing kunstmest
- Mogelijk minder productie

Sociaal

- Verbetering woon- en leefomgeving

Fysiek

- Verbetering bodemkwaliteit
- Biedt kansen voor biodiversiteit

VOORBEELD

Witte klaver is een kruipende soort die van lage graslanden houdt. Een stuk dat dus niet te intensief beweid wordt is ideaal. Verder moet het grasland ook niet heel droog zijn.

Schimmels zijn belangrijke organismen in de bodem. Ze verbinden het plantenleven met elkaar, helpen voedingsstoffen en water op te slaan en breken giftige stoffen af. Kunstmest is dodelijk voor schimmels.

STAPPENPLAN

1: Er wordt nagegaan hoeveel productie noodzakelijk is. Daarbij wordt ook gekeken of er niet iets anders geteeld moet worden.

2: Er wordt nagegaan in hoeverre natuurlijke stikstofbinders een goede vervangen kunnen zijn.

3: Als haalbaar wordt de productie/teelt aangepast.

Habitat	Beheermaatregelen
8012: Groenvoorziening gras	Gefaseerd maaien. Maai niet heel het grasland tegelijk maar laat delen overstaan voor de aanwezig fauna.
	Delen van grasland niet maaien. Dit biedt structuur aan het grasland en ruigere gedeeltes trekken meer fauna aan.
	Voorkom overwoekering door struiken en bomen.

BRONNEN

[1]: https://gemeente-en-stadsmonitor.vlaanderen.be/groen-in-de-buurt

[2]: https://www.atlasleefomgeving.nl/meer-weten/natuur/groene-leefomgeving